

Mats Lundgren

1943-2009

Björn Lundgren, författare till bl.a. JAKTEN PÅ SILVRET I SALA och ÄVENTYR I SILVERGRUVAN, berättar den 28 januari 2015:

Min bror Mats Lundgren är född i Sala den 19 augusti 1943. Hade, som alla andra, Martin Eder och Lennart Lindberg som bildlärare i realskola och gymnasium. Lästa bl.a. arkeologi och egyptologi i Uppsala.

Mats jobbade med kulturfrågor i Visby, Falun och Västerås. Av flera anledningar flyttade han till Sala 1986 för att ägna måleriet några år. Han bodde uppe i gruvan vid Dr Christinas schakt. Han flyttade sedan till Stockholm och hade en ateljé på St Pauligatan under några år. Jobbade sedan på Kultur Stockholm fram till sin pension 2009. Tyvärr drabbades han av cancer och avled alldeles för tidigt den sista juli 2009.

Mats sålde ett tjugotal tavlor och bytte bort några hos bröderna som tidigare startade och ägde Wason.

Amie Lundholm, 29 september 2016:

Jag simmade i Sala Simsällskap tillsammans med Mats och Björn. Mats åkte till Gotland för att hälsa på Martin Eder och blev kvar på Gotland i 16 år! Han träffade en tjej där. Jag har en bok om gruvan som Björn skrivit och Mats illustrerat.

Mats Lundgren, *Dr Kristinas schakt*, akryl på duk 1989, 46 x 55 cm.
Målningen återgiven i Björn Lundgrens bok *Jakten på Silvret i Sala*, sid 42.

Pedantisk korsdominant som går i Ivan Aguéelis fotspår...

Mats Lundgren har omedvetet följt Ivan Aguéelis fotspår. Nu skall han satsa helt på sitt målände, låta det bära eller brista. Genom att vara riktigt produktiv har han chans att klara sig. Tror han.

För två år sedan lade han kameran lite åt sidan och började måla istället. Talangen var medfödd — han är helt självlärd och i morgon, onsdag, visar han ett urval av sina tavlor på biblioteket i Sala.

Helt skulle han vilja ställa ut i Blå salen. Kulturrådets arbetsutskott sade ja till det. Konstföreningen gjorde en annan bedömning och lämnar i år på Salas etablerade konstnärer och på folk från andra orter. Intendenten lämnade förra året på några av hans oljemålningar, och tyckte tydligen att de inte passade. Sedan dess har mycket hänt med Mats Lundgrens måleri.

Visst är han kämlig för kritik, men på sitt och vis tar han mötgången med en klackspark. Han verkar känna sig förtvåad när han med ett leende skyller på en oförstående omgivning.

— Medelbildern är mycket hög i föreningens styrelse. Skulle Ivan Aguéeli idag komma och be om att få ställa ut blev hans reviderad. Han är för värd.

— Men jag är beräckt glad att kulturrådet stött mig och vägar visa det jag gör, säger han.

□ Själlfullhet

Nu blir det mellan 20 och 30 bilder. Hade han fått ställa ut fler hade han kunnat visa sin utveckling.

Orden är bittra, nästan paratiska men tonen överslättande. Det är förtäns nativ och mycket prentios — rent av som en hädele — att jämföra sig med mästaren Ivan Aguéeli själv. Der gör han förstås inte. Men det finns likheter i både odén, intressen, själlfullhet och konstnärskap mellan de båda och får en journalist är förtäns stor att visa sammankopplingarna mellan de båda konstnärerna till förståelse.

Mats Lundgren är liksom Ivan Aguéeli född och uppväxt i Sala, har bott i Västerås, Falun gjort bilder på Gotland (Mats som fotograf) rest mycket och förtänskat sig i Egypten.

Han är muséomantbildad arkolog med egyptologi som specialitet. Både var/är också mycket versluf — har ännu för att uttrycka sig i tal och skrift — något som inte verkar ha stort/verkar stora konstnärskapet. Han fritäns också som kulturskribent på Sala Allehan-

da. Självklart kan han prata ihop en förklaring till kombinationen.

□ Korsdominant

— Jag är korsdominant och ser bäst med vänster öga, men skriver med höger.

Medicinsk forskning menar att mänskör oftast har dominans på ena hjärnhalvan, vilket, grovt generaliserat bidrar till att göra dem till excentriska konstnärsväljar eller stela kamrerstyper. Resonemanget hindrar inte att "freudiansk" porträttering ändå har den avgörande betydelsen.

Att vara korsdominant innebär både fördelar och nackdelar.

Det kräver att hjärnhalvorna samarbetar. Han behöver exempelvis lång tid på sig när han läser. Vissa saker klarar han bara inte av, andra har han mycket lätt för. Måleriet är ett exempel på det senare.

Men när det gäller den religiösa övertygelsen finns stora olikheter mellan de båda målarerna — även om Mats Lundgrens aversion mot "alla religioner" — som insöppande för andén — också med lite god vilja kan liknas vid en övertygelse av andlig karaktär. Fast egentligen har han en viss sympati för Aguéelis siffm.

— Det är en mer nyanserad gren av islam, tycker han.

— Ivan Aguéelis starka övertygelse var förmodligen ett revolterade mot en hård fader.

Sinnelaget verkar inte vara fullt så kaotiskt hos Mats Lundgren. Men man funderar förstär när man ser den bohemiska röran och den brytande blandningen av futuristiska stålörns- och glasmobiler och gamla sekelskiftessekretärer i hans tränga lägenhet på Jakobsbergsområdet.

— Bohem ja. Men en mycket pedantisk sådan. Och de här

gamla möblerna är ett arv. Jag kunde bara inte säga nej...

Konstnärligt då?

Ja, Mats Lundgren har alltid varit mycket intresserad av kolonialistiska bilder, och har i alla tider fotograferat. Trätönnne inom familjen har väst vilken typ av bilder han skall ta. Ta på ungarna, tyckte Inastran. Själv ville han vandra utmed havsstränder många mil för att hitta rätt plats och invanta rätt ögonblick. I familjelbumet passade aldrig sådana bilder. För några år sedan började han arbeta med sin första oljemålning, en norsk fjord. Det tog lång tid och gick inget vidare. Andra tavlan gick något bättre. Nu producerar han tavlor med en vädlig färg. Men det är bara färgen som gäller.

□ Förebilder

— Jag har svårt att teckna. Jag ser tillvarns i tårghöck, inte som linjer eller konturer. Jag kan helt enkelt inte teckna.

Han beundrar Bo Ake Adamssons svängfulla linjer som uttrycker det han vill.

Förebilder bland de egna är bland annat konstnärerna Lolf Ahlfund och Staffan Kihlberg. Och näckrosmålaren Moner och ängstens Märch förstås.

Just nu är Mats Lundgren inne i en mycket produktiv period. Kreativitet föder kreativitet. Än så länge är skalan av färgnyanser begränsad. Han har lång väg kvar att gå. Men utvecklas han i samma riktning som under det senaste året... tja — vad skall det då bli av Mats Lundgren?

— Om jag kunde sälja allt jag gör skulle jag leva mycket gott, säger han.

Under målandet är han helt absorberad av arbetet. I stort sett har han tagit ställning till vardagspenslarna. Men det är ingen själslig terapi. Det är ett intellektuellt skapande som kväver bildning.

□ Reportagemåleri

Från början målade han ganska detaljrika, gärna bilder med händelser, ett slags reportagemålning för att vara vänsbedigt. Med tiden har drögen renodlats. Verkligheten förenklats så långt som möjligt, precis som hos Aguéeli.

— Någonstans mellan verkligheten och den renodlade förenklingen finns de bilder jag vill göra.

Det gäller också att inte vara list. Har han bestämt sig för att måla en äldre man och det ble en yngling kanske det var det rätta. Men motivet får dock inte bara komma från det undermotveta.

□ Öppenhet

— Den bild man vill skapa skall bara vara en försvändning för att leka med färger. Då krävs det öppenhet.

Den öppenheten karaktäriserar helt hans personlighet. På onsdag och en och en halv vecka framöver blottar han sin styrka och sin svaghet inom måleriet på biblioteket.

Gå och se!

Benny Wetterberg

Dramatik, nästan som reportagemåleri var en fallenhet för Mats Lundgren för en tid sedan. Nu vill han renodla — förenkla verkligheten — så långt det går. "Den bild man vill skapa skall bara vara en försvändning för att leka med färger. Då krävs det öppenhet", säger han.

Mats Lundgren, *Gröna gången*
Akryl på duk 1988, 58 x 52 cm.
Målningen återgiven i Björn Lundgrens bok
Jakten på Silvret i Sala, sid 19.

Målning av Mats Lundgren 1988/89
Gravkontoret och ångturbinturnet

Illustration i Björn Lundgrens bok
Jakten på Silvret i Sala, sid 58.

Mats Lundgren, *Efter Agueli I*
Akryl på duk 1988, 21 x 27 cm.

Mats Lundgren, *Efter Agueli II*
Akryl på duk 1988, 50 x 60 cm.

Mats Lundgren, *Egyptiskt hus I*
Akryl på duk 1988, 15 x 21 cm.

Mats Lundgren, *Egyptiskt hus II*
Akryl på duk 1988, 15 x 21 cm.

Mats Lundgren, *Gestalter*
Akryl på duk 1989, 35 x 27 cm.

Mats Lundgren, *Harriet*
Akryl på duk 1989, 64 x 54 cm.

Mats Lundgren, *Sala Silvergruva, Nya hjulhuset*
Akryl på duk 1989, 38 x 59 cm.

Martin Eder (1917-1978), olja på pannå, 38 x 45 cm.
Kanske inspirerades Mats Lundgren av Martin Eders målning.

Mats Lundgren, *Sacre Coeur, Paris*
Akryl på duk 1989, 72 x 60 cm.

Mats Lundgren, *Aveny St George 5, Paris*
Akryl på duk 1989, 65 x 54 cm.

Mats Lundgren, Strandvägen, Stockholm
Akryl på duk 1988-89, 97 x 124 cm.

Mats Lundgren, Vy över Söder, Stockholm
Akryl på duk 1989-90.

Mats Lundgren, *Kairo*
Akryl på duk 1989, 50 x 61 cm.